

MAGYAROK

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

Károly király és Mihály trónörökös látogatása Nagyváradon és Kolozsváron

A katonák körében töltötte el Őfelsége és kísérete
a karácsonyi ünnepeket

Közös ebéd és vacsora a katonákkal

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap a késő
esti órákban terjedt el a városban a hír, hogy
Őfelsége II. Károly király hétfőn a városba ér-

kezik és a katonák között tölti a karácsonyt.
Alexandru Radian propagandaügyi miniszter
már vasárnap este megjött, hogy előkészítse
a király fogadását. A kaszárnyákban egész éj-
jel dolgoztak a díszítéseken, hétfőn reggel pe-
dig már a város nemzetiszínű zászlókkal volt
felékesítve és az üzletek kirakataiban is meg-
jelent Őfelsége és Mihály trónörökös fényképe.

A királyi vonat érkezése

Hétfőn reggel háromnegyed kilenckor fu-
tott be a királyi vonat a lobogódíszbe öltözött
váradai pályaudvarra. A perronon az egyházak,
a katonai és polgári hatóságok vezetői várták
az Uralkodót és Mihály nagyvajdát. Az iskolák
Országőr növendékei és a Nemzeti Gárda tagjai
a pályaudvar előtti térségen sorakoztak fel.

Elsőnek Őfelsége II. Károly király lépett
ki a szalonkocsiból, a megjelentek lelkes éljen-
zése mellett, majd Mihály nagyvajda, Ilcusu
Ion nemzetvédelmi miniszter, Urdareanu ud-
vari miniszter, Filiti és Rusescu ezredesek, a
király szárnysegédei, Damaceanu ezredes, Mi-

hály nagyvajda szárnysegéde és Ilie Radu őr-
nagy. Őfelsége parancsörtszizei léptek le a ki-
rályi vonatról.

A vonatról lelépő Uralkodó és kísérete előtt
először Vartejeanu tábornok tisztelt, majd
Chirila Augustin polgármester, néhány üd-
völző szó kíséretében sőt és kényeret kínált fel
Őfelségének. Todorut Valér tábornok-megyefő-
nök Biharmegye népének nevében köszöntötte
a királyt.

Tábori mise a gyakorlótéren

Őfelsége és kísérete ezután a jelenlévők él-
jenzése közepette autóbá fült és az állomásról
egyenesen a 17-ik Divízió parancsnokság mö-
götti gyakorlótérre hajtatott, ahol karácsonyi
tábori misét tartottak a hadsereg katonái szá-
mára. Stoenescu tábornok harsány hangon tisz-
telgést vezényelt a katonáknak.

A király és a trónörökös ellétek a négy-
szögben felsorakozott csapatok előtt, majd kez-
detét vette az istentisztelet, amelyet a meghí-
vott különböző egyházak papjai és képviselői
is végighallgattak. A szentmisét dr Popovici
Nicolae gör. kel. püspök és Partenie Ciopron
tábori püspök pontifikáltak, fényes papi segéd-
lettel.

A mise befejezése után Ciopron püspök
megáldotta az Uralkodót, Mihály nagyvajdát és
a katonákat, majd a meghívott egyházi, kato-
nai és polgári hatóságok vezetői a tiszti ka-
szinó dísztermbe vonultak, ahol Őfelsége fo-
gadta az egyházak, katonai és polgári hatóságok
hódolatnyilvánítását. Minden nagyvárad
ezred egy-egy katonai küldöttséggel képvisel-
tette magát, amelyben a legmagasabb rangú
tisztól kezdve egészen a közlegényig minden
rangfokozat képviselve volt.

Fogadás a tiszti kaszinó dísztermében

Elsőnek dr Nicolae Popovici gör. kel. püs-
pök köszöntötte Őfelségét. A görög katolikus
egyház nevében dr Gheorghe Miculas püspöki
vikárius, a római katolikus egyház nevében
Molnár Kálmán kanonok, vikárius, a reformá-
tus egyház nevében Sulyok István püspök
mondott beszédet, majd a többi egyházak kép-
viselőinek üdvözlése következett.

Ezután a katonai és polgári hatóságok fe-
jezték ki hódolatukat Őfelsége iránt.

Vartejeanu tábornok, hadosztályparancsnok
a nagyvárad helyőrség hódolatát tolmácsolta és
azt fejtegette, hogy a katonák mindig teljesí-
teni fogják kötelességüket a nemzet, a haza és
a Trón iránt.

Todorut Valér tábornok-megyefőnök Bihar-
megye hódolatát közvélkeltette:

— Felső! Biharmegyét, amely oly szép és
nagy, mint egy ország, a maga négyszázhuszon-
öt községével és félmillión felüli lakosságával,
ma egyik sarkától a másikig öröm láza hatja
át, amelyet Felsőged érkezése okozott.

— Az öreg Körösvölgy izmos legényeinek
szemei, akikkel ma Felsőged együtt kegyeske-
dik ünnepelni az Ur születésének napját, ma
még acélosabban, tüzesebben fognak ragyogni,
mint más köznapokon.

A bírói kar nevében Constantin Filipescu
táblai főelnök fejezte ki hódolatát Őfelsége, a
II. Károly törvénykönyv és a perrendtartás
megalkotója, a kereskedelmi és polgári törvény-
könyv egységesítője iránt.

Chirila Augustin polgármester a város ne-
vében beszélt:

— Felső! Nagyvárad városának ma kétfős
ünnepe van. Ünnepejük a Megváltó Krisztus
születését és ugyanilyen tiszta lélekkel és a
szív melegével ünnepeljük Felsőged érkezését
körünkbe. Nekünk megadatott a béke és ar-

öröm. Nincs közöttünk egyetlen ember sem,
aki ne tudná, hogy ezeket a drága kincseket, a
békét és az örömet Felsőged szeretetének kö-
szönhetjük, Felsőged szeretetének, amellyel vez-
zet bennünket és bölcsességének, amellyel kor-
mánoz.

A polgármester ezután megegyezően kife-
jezte a város lakosságának határtalan hódola-
tát az Uralkodó és Mihály nagyvajda iránt.

Dr. Mocan Nicolae, a NUA biharmegyei
főtitkára a következő szavakkal üdvözölte az
Uralkodót:

— Felsőged jelenléte közöttünk lelkünket
örömmel és bátorsággal tölti el és érezzük Fel-
séged jóssággal teli védelmét fejünk fölött.

Felea Victor, a biharmegyei Országőrök
parancsnoka után, a közigazgatási tisztviselők
nevében dr Hasas Sándor állategészségügyi ve-
zérfelügyelő, dr Lupsa Stefan pedig az összes
iskolák nevében fejezte ki hódolatát az Ural-
kodó előtt. A szónokok sorát Tanase Constan-
tinné urasszony, a Román Négyelet vezetője és
dr. Popa Teodor, az Astra elnöke a román kul-
turegyesületek képviselője zárta be.

Őfelsége válasza

Az elhangzott üdvözlésekre és hódolatnyil-
vánításokra Őfelsége a következő beszédben vá-
laszolt:

— Uraim!

— Szívem mélyéből köszönetet mondok
azokért a szép szavakért és meleg jókívánsá-

gohéri és koszthetemes magasztos érzéseket, amelyekkel a mai keresztény ünnepek fogadtak.

Olyan találkozás ez, amely egyesek szemében különösen tűzforró: ma ünnepeljük Krisztust, aki az emberek közötti békét és jóakaratot hirdette és ugyanazon a napon én, azok körébe jöttem el, akik gyilkoló fegyvereket viselnek. Hadseregünk célja azonban nem az, hogy a béke egyetlen gondolatában, határozottan megvédelemze azt, ami román. Ezért választottam ezt a keresztény ünnepnapot, hogy eljőjék szerető katonáim közé és elhozzam nekik legjobb katonaságaimat és lellem bizakodásának

A király és a trónörökös együtt ebédelnek a katonákkal

A király, Mihály nagyvajda, a miniszterek és kíséretük a tisztikaszinóból a 85-ik gyalogezred kaszárnyájába hajtottak, ahol az ezred étköz tarmében együtt ebédelték a legénység-gel.

Az étkezést erre az alkalomra feldíszították fényfényekkel, karácsonyfákkal, nemzeti színű zászlókkal. Ófelsége asztala a terem végén egy emelvényen volt elhelyezve. Az asztal mögött három feldíszített karácsonyfa állott. Ófelsége balján Mihály nagyvajda, jobbján Ilusu Ion nemzetvédelmi miniszter foglaltak helyet. A trónörökös baloldalán ült Urdareanu udvari miniszter, Ófelsége asztalánál foglaltak helyet Vartejanu és Stoescu tábornokok, Ciopron püspök, Negru Teodor ezredes ezredparancsnok, valamint Ófelsége szárnysegédei.

A legénységi asztaloknál ültek a többi ezredes küldöttei is.

Mikor az Uralkodó és a trónörökös a terembe léptek, a legénység a Királyhimnuszt énekelte, amely után megkezdődött az ebéd. Az Uralkodó és a nagyvajda ugyanazt az ebédet ették, mint a katonák: töltött káposztát, sültet és almát. Ófelsége a katonákhoz hasonlóan csajkákból étkezett és ugyanolyan bádognakupából ivott, mint a legénység.

Az ebéd ideje alatt egy Karácsony Apónak öltözött katona alkalmi költeményt szavalt el, amelyben a katonák hősiességét magasztalta, majd a katonák között kiosztották Ófelsége szeretetsomagjait. (Könyvek, fehérneműek, cigaretták, élelmiszer, szappan stb.). Ezután a katonák betlehemi játékokat adtak elő, majd a „Róma és Bihar” című jóslóverset hazafias párbeszéd következett. Az Uralkodó és a trónörökös tetszését láthatóan megnyerték a sikerült előadások.

Ófelsége pohárköszöntője

Az ebéd végzetével Ófelsége boroskupáját felemelve, a határon őrt álló katonák egészségére mondott köszöntőt:

— *Katonák!*

— *Emelem poháramat azok egészségére, akik éjjel és nappal őrt állnak az ország hatá-*

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, puhelykönyvű papíron nyomva. Ára 2880 lei és portó. A „B”-kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbörkötésben, finom, puhelykönyvű papíron, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

egy sugart az ő lelkebe. Ezekkel a gondolatokkal, mindazoknak, akik e szép városban élnek, kívánom megégyeszer, köszönetet mondva szavaikért: adjon az Isten nekik békét és boldog Ujvévet.

Az Uralkodó szívből jövő szavait a jelenlevők lelkesen megénekeztek.

Ófelsége előzőleg is kezét fogott valamennyi szónokkal, most cercle-t tartott és az ezredes küldöttségeinek minden egyes tagját, miután azok tisztelegtek, kézfogással tüntette ki. Egy-egy katonával, aki háborus kitüntetések hordott, hosszabban elbeszélgetett, melegen érdeklődött; hogy hol szerezte a kitüntetését.

rán és mindenkinek lelkem mélyéből kívánok boldog újvévet

Szűnni nem akaró éljenzés fogadta Ófelsége szavait.

Távózás előtt az Uralkodó és a trónörökös beírták neveiket az ezred könyvébe, abba a csajkába, amelyből ettek, arra a kupára, amelyből ittak és amelyeket az ezred megőriz.

A gyalogezred kaszárnyájából Ófelsége, a trónörökös, a miniszterek és a kíséret tagjai az 1-es erődítési tüzérezred kaszárnyájába hajtottak, ahol az Uralkodó rövid ideig szintén időzött a katonák között. Rövid beszédében sajná-

latát fejezte ki, hogy ideje nem engedi meg, hogy hosszabb időt töltsön szeretet katonái között.

A tüzérezred kaszárnyájából Ófelsége és Mihály nagyvajda a pályaudvarra hajtottak. Az Uralkodó búcsúztatására teljes számban megjelentek a katonai és polgári hatóságok, valamint az egyházak vezetői. Déli félegykor gördült ki a királyi vonat a nagyváradi pályaudvarról. Ófelsége és a trónörökös Nagyváradról Kolozsvárra utaztak.

Ófelsége és Mihály trónörökös Kolozsváron

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: Kolozsvár város lakossága lelkes örömmel várta a király és a trónörökös érkezését.

Az Uralkodót a pályaudvaron dr. Tataru Coriolan helytartó, dr. Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos, Radian Alexandru propagandaügyi miniszter, továbbá Manolescu ezredes-megyeifőnök és Bornemisa Sebastian polgármester fogadták. A király és a trónörökös kíséretükkel a pályaudvarról a lelkesen éljenző tömeg sorfala között a tisztikaszinóba hajlatott, ahol a kolozsvári egyházak és hatósági vezetők fejezték ki hódolatukat Ófelsége iránt.

A fogadás után Ófelsége meglátogatta a kolozsvári ezredeket és a legénység körében vacsorázott.

A nagyváradi királylátogatás visszhangja Bucurestiben

Besarábiában, Dobrugeában és Galatyon karácsonyfa ünnepségben vettek részt a kormány tagjai

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A szerdán megjelenő összes bucuresti lapok bő tudósításokban számolnak be Ófelsége a királyi nagyváradi látogatásáról és azt hangoztatják, hogy ennek a királyi látogatásnak szimbolikus jelentősége volt a béke szent ünnepén. Az uralkodó karácsony napjára érkezett összpontosított katonái közé. A lap tudósításokat számos helyszíni fényképfelvétel színesíti. A bucuresti lapok beszámoló megemlítik, hogy Ófelségét a határmenti ezredek látogatására elkíserte Mihály trónörökös, a kormány hadügyminisztere és propagandaügyi minisztere is.

Tatarescu miniszterelnök, Hasievicu tábornok és Florea Tonescu vezérkari főnök kíséretében karácsony első napján Cetatea-Alba-n tett látogatást, ahol Caracul királyi helytartóival az élén a polgári és katonai hatóságok vezetői fogadták az előkelő vendégeket. A megyefőnökségen zajlott le a fogadás. Az üdvözlő beszédekre Tatarescu miniszterelnök válaszolt. Többek között a következőket mondotta:

— Románia a béke és a nemzetközi együttműködés politikáját folytatja és azt igyekszik el-

mélyíteni. Ófelsége hőcs és előrelátó irányítása mellett. Mondják meg a népnak, hogy a kormány ismeri és meg is fogja oldani a besarábiai problémát.

Dobrugeában miniszteri látogatás folyt le karácsony napján. Victor Slavescu hadfelszerelésügyi miniszter, Ciuperca tábornok, hadseregfelügyelő és Mihály tábornok, a második hadtest parancsnoka, érkeztek Bazargicba, ahol leköszönt ünnepi beszéd kíséretében kiosztották a katonák között Ófelsége a király karácsonyi ajándékait és hangulatos karácsonyfa ünnepélyen vettek részt az ott állomásozó csapatok körében. A miniszter és kísérete Bazargicból Constancába látogatott el ezután, ahol Traian Grigorescu tábornok, királyi helytartó és a katonai, valamint a polgári hatóságok vezetői fogadták. Itt is részt vettek a vendégek a katonákkal együtt rendezett közös ebéden.

Paul Teodorescu tábornok, légi- és tengerészetiügyi miniszter Galatiba látogatott el karácsony ünnepén az ott állomásozó ezredekhez. — Részt vett karácsonyi ünnepélyeken, kiosztották Ófelsége ünnepi ajándékait.

Karácsony a harctereken

Angol támadási kísérlet a német öböl ellen Hitler vezér és kancellár látogatása a nyugati arcvonalon. — Visszavert rajtaütések a Moseltől keletre. — Egy angol gőzös megtorpedózása

Rómából jelentik: A Róma és Rio de Janeiro között nemrég forgalomba helyezett légi járat egyik gépe, az Appa, mely Villa Cisnerosból indult Sevillába, nagy viharba került és kényszerleszállást kísérelt meg francia Marokkóban. Eközben szerencsétlenül járt és összetört. Négy főnyi személyzet és három utasa: két braziliai és egy olasz újságíró — életét veszítette.

Londonból jelentik: Egy német tengeralattjáró elsüllyesztette a 2472 tonnás Stanholme angol gőzöst. Tizennégy ember életét veszítette.

Berlinből jelentik: Angol repülőgépek, — mint többször az utóbbi időben, — december 25-ikén támadást kíséreltek meg a német öbölben előőrshajók ellen. A támadási kísérlet nem járt eredménnyel. A német véderő karácsony napján nem hajtott végre hadműveletet.

Berlinből jelentik: (Nyugati arcvonal) Hitler birodalmi vezér és kancellár, a német véderő legfőbb parancsnoka, karácsonykor látogatást tett a nyugati arcvonalon, s a spicherni magaslaton átlépte a francia határt. Ez a terület néhány hét előtt még a franciák kezén volt.

Párizsból jelentik: A december 26-iki hadijelentés szerint a franciák a Moseltől keletre visszavertek két rajtaütést.

Angol és francia veszteségi lista a háború kezdete óta

Párizsból jelentik: A Havas jelentése szerint angol és francia részről a háború kezdete óta november 30-ig a szárazföldi harcban 1434 halott volt, a tengeri és légi harcokban pedig december 21-ig 2511 halott.

A veszteségek így oszlanak meg: francia 622-

Hadvezérek és államférfiak háborus beszédei a karácsonyi béke alkalmából

Brauchitsch német főparancsnok az élethalálharcot egyetlen kivezető utnak mondotta. — Gamelin angol-francia főparancsnok a francia hadsereg teljesítményeit dicsérte

A karácsonyi ünnepek alkalmából sok beszéd hangzott el. Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka a német katonákhoz, Hess Rudolf, a vezér helyettese az ösztönzéshez, Roosevelt elnök a világ népeihez, Daladier a francia néphez, az angol király a brit világbirodalom népeihez, Gamelin tábornok a francia hadsereghez.

Brauchitsch, német hadsereg főparancsnok a többi között kijelentette, hogy a német nemzet, amelyet az események acélegységű kovácsoltak össze, végigküzdi ezt a rákényszerített háborút. A német nép számára most már nincs más út, mint győzelemre vinni ezt az élethalálharcot. Az egész arcvonal és a birodalom egyégy olvadva, szilárd hittel tekint a jövő elé. A birodalom minden alattvalója az igaz bajtársaság szellemében és áldozatkészen a Vezérré gondol, aki jelenleg maga is a fronton van.

Gamelin tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka, üzenetet intézett a francia katonák-

hoz. Újév előtti jókívánásait tolmácsolta a katonáknak és azt hangoztatta, hogy a ragyogó katonai tevékenység, a megvalósított hatalmas munka és az ügy, amiért a francia nemzet harcol, kezeessége a végső diadalnak. Gamelin azt a hitét fejezte ki, hogy a háboruból éppen úgy, mint a várakozás ideje alatt, a francia hadsereg hátrahagyott tanúbizonyságot s mint a multakban, úgy most is diadalra fogja vinni fegyvereit.

Göbbels az angol-francia szövetség erősödéséről

Berlinből jelentik: Göbbels német propagandaügyi miniszter beszédet mondott. Ennek során kijelentette, hogy az angol-francia szövetség nemhogy lazulna, de állandóan és fokozatosan erősödik. Ennek következtében Németország nem tehet megkülönböztetést Anglia és Franciaország között és ezentul Franciaországot éppoly ellenségnek tekint, mint Angliát.

Az angol király rádiószózatára arról szólott, hogy ők a gonoszság ellen, a szellemi szabadságért és a keresztény civilizációért küzdenek

Londonból jelentik: VI. György angol király rádiószózatot intézett népeihez. Ebben hangoztatta, hogy korunk nagy zűrzavara abból származik, hogy bizonyos oldalról támadást intéztek azok ellen az eszmék ellen, melyektől az emberiség ügyének jobbrafordulása függ.

A angol nép szíve mélyéből hiszi, hogy a gonoszság ellen küzd és biztos abban, hogy győzni fog.

Az uralkodó ezután elismeréssel emlékezett meg a bátor tengerészekről, a repülőkről és az expedíciós hadsereg minden tagjáról. Kijelentette, hogy nehéz feladat előtt állnak és különösen a várakozás az, ami súlyos próba elé állítja az idegeket és a fegyelmet.

— A birodalom elhatározta, hogy biztosítja a világ számára a szellemi szabadságot. Ügye a

keresztény civilizáció ügye is egyben.

— Erre emlékezzünk majd a megpróbáltatások órájában, — mondotta az uralkodó — és erre emlékezzünk majd akkor, ha a békekötésre kerül a sor. Új esztendő előtt állunk s nem tudom, hogy mit hoz az új esztendő. Boldogok lennénk, ha a békét hozná, de ha a harcot hozza, akkor is kitartunk és nem hátrálunk meg.

A francia tengernagy buzdító üzenete a tengeri haderőkhöz

Párizsból jelentik: Darlan tengernagy, a francia tengeri haderő főparancsnoka üzenetet intézett a tengeri haderőkhöz. Hangoztatta, hogy a francia tengeri haderőnek a jövő évbe abban a biztos tudatban kell lépnie, hogy az erkölcsi erők legyőzhetetlenek és az erőfeszítéseket győzelem koronázza.

Roosevelt elnök három levele a különböző vallások vezetőihez, hogy a béke érdekében való közreműködésre előkészüljenek

Roosevelt elnök, a karácsonyi ünnepek alatt három levelet írt.

Az egyik levelet a newyorki érseken keresztül a Pápának küldte, a másikat az evangélikus egyház fejéhez, a harmadikat pedig a newyorki főrabbihoz.

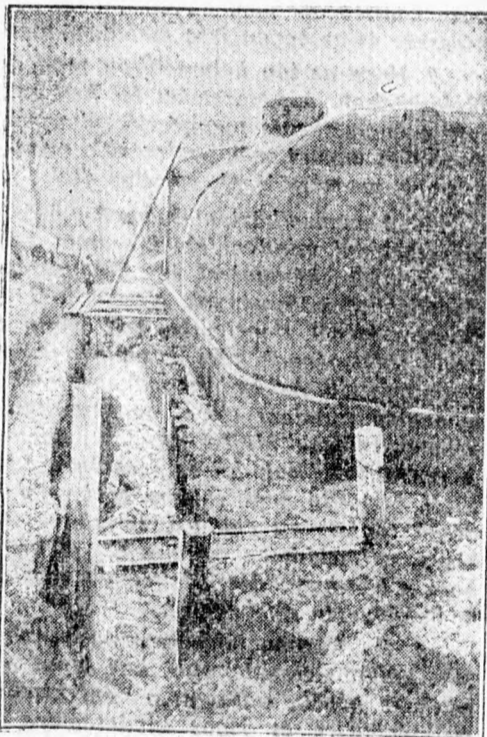
Ezekben a levelekben az elnök hangoztatta, hogy egyetlen szellemi vezető sem tud e pillanatban a béke megteremtése érdekében határozott elterjesztést tenni, de egész biztosan eljön az idő, amikor a béke helyreállítása érdekében majd közreműködhetnek. Ha viszont út az ora, akkor felbecsülhetetlen értékű lenne, ha a közös eszmék egyöntetűen jutnának kifejezésre.

A magyar miniszterelnök a keresztért való harckészségről szólott

Szegedről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök karácsony szombatján Szegedre utazott. A püepöki palotában tett látogatása után a Sarkány vendéglő nagytermében rendezett díszvacsorán vett részt s ennek során beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a magyarok nemcsak a magyar lobogóért, hanem a Máriás lobogóért is harcolnak. Harcolnak a keresztért. Ez többek között a magyar nemzet feladata, különösen ma, amikor Európa néhány sarka már lángokban áll. A jövő megpróbáltatást hoz még, de a magyarság azt kibírja. Az elmúlt husz év alatt Magyarország sokat ért el.

— Olyan messzire jutottunk — mondotta, — hogy kiállunk még egy pár veszedelmet, pedig

azok nagyobbak, mint amilyenek husz évvel ezelőtt voltak. A magyar erő, hit, mely a szívek és lelkek mélyén megmarad s ha szükség van rá, mindig összetartunk, mert bizunk egymásban.

Német határerődítés a nyugati fronton.

Argentínai válasz az Admiral Graf Spee legénysége érdekében tett német tiltakozásra

Buenos Airesből jelentik: Az argentin kormány szerdán válaszol arra a tiltakozó jegyzékre, amelyet a német kormány az Admiral Graf Spee legénységének internálása miatt az argentin kormánynak átnyújtott.

Roosevelt lemond arról, hogy harmadszor is jelöltesse magát az elnökségre

Newyorkból jelentik: Lapjelentések szerint Roosevelt elnök állítólag elhatározta, lemond arról a szándékáról, hogy harmadszor is jelöltesse magát az elnökségre. A lapok szerint Hull külügyi államtitkárt fogják elnökké választani. Alelnök La Guardia, Newyork jelenlegi polgármestere lesz.

Szlovákia diplomáciai kapcsolatba lépett Szovjetországgal

Stalin és Tiso szlovák elnök táviratváltása

Moszkvából jelentik: Tiso Ferenc, Szlovákia új moszkvai követe átnyújtotta megbízólevelét Badajevnek, a legfelsőbb szovjet tanács helyettes elnökének. Ezzel hivatalosan megdőrtént a diplomáciai kapcsolatok felvétele Szlovákia és Szovjetország között.

A szovjet-állam diktátorát, Stalint az 660-ik születésnapja alkalmából Szlovákia köztársasági elnöke, Tiso József is üdvözölte. Erre Stalin a következőkben válaszolt:

„Tiso urnak, a Szlovák Köztársaság elnökének, Pozsony. Köszönöm Önnek, Elnök ur, a szovjet népei iránt kifejezésre juttatott szívélyes jókívánásait. Stalin.”

A finn népkormány elnökét Stalin tovább is tartja

Moszkvából jelentik: Kusinnenről, a finn népkormány elnökéről az a hír terjedt el, hogy Moszkvában börtönbe vetették. Ennek cáfolatául közli a moszkvai hivatalos távirati iroda, hogy Kusinnen is üdvözölte Stalint 60-ik születésnapja alkalmából, mire a következő választ kapta:

„Kusinnen elvtársnak, a finn népkormány fejének, Terijoki. Köszönöm szerenese kívánatait. Kívánom a finn népek és a népkormánynak, hogy gyors és teljes győzelmet arasson a finn nép elnyomóin, a Mannerheimok és Tannerek bandáján. Stalin.”

Idézés

484—1939.

Löwenberger—Vajkuj per

Tatranzi születésű, jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó Vajkuj József 39 éves római katolikus vallású alperest a felesége, Löwenberger Irén által ellene indított köteléki perben ezennel megidézük személyes megjelenésre, vagy pedig törvényes képviselője által történő megjelenésre az Alba Iulia-a Egyházmegyei Biróságához (Alba Iulia, Calea Regale Ferdinand 11.) 1940. január 25-én délután 4 órára a megvitatandó perkérdés megállapítása céljából vagy pedig ezen perkérdésnek aláírásával való elfogadására:

Bebizonyult-e jelen esetben az általuk kötött házasság érvénytelensége erőszak és félelem címén?

Egyben felkérjük a főtisztelendő Püepöki Főhatóságokat, a plébánosokat, a lelkészeket és a híveket, hogy — ha fentnevezett Vajkuj József tartózkodási helyét ismernek — őt ezen hirdetésre figyelmeztessék vagy pedig pontos címét az Egyházmegyei Birósággal (Oficiul episcopesc rom. cat. Alba Iulia címen) közöljék.

A Biróság 1939. december 15-én tartott üléséből.

Jakab László, s. k. jegyző.

Dr Kászonyi Alajos, s. k. officialis.

Schiff Béla riportja:

Hét légitámadás borzalmai után hazatért Helsinkiből egy bántási származású magyar asszony

Alig búgtak fel a figyelmeztető szirénák, máris megjelentek a finn főváros fölött a bombavető repülőgépek. Az iskolásgyermek megmenekült, de az igazgató és a tanító súlyosan megsebesült

Menekülés három apró gyermekkel hetedhét országon át

Temesvár. Saját tud. Az „ezer tő országából” — még pedig egyenesen Helsinkiből érkezett Temesvárra egy menekült magyar család. Család? Magyar anya érkezett három gyermekével, de az apa ott van ma is Helsinkiben és érte imádkoznak esténként, amikor az anya és a három gyermek összekulcsolja kezét. Az imádkozók sorában ott van a legkisebb gyermek is, a huszonegyhónapos Ildikó, kinek finn keresztnéve is van. Tütti — ez a név magyarul annyit jelent, hogy: leányka...

A katolikus missziós Mercedes-leányklubnak agilis és kedves tagja volt annakidején Antalffy Ilonka — a leányklub tevékeny elnöknője, — Antalffy Irén a nővére volt. Tíz éve, hogy Antalffy Ilonka férjhezment és elkerült Temesvárról: előbb Párizsba, majd néhány hónap múlva Helsinkibe, ahol a férje, Kozma Lajos, a magyar követség irodavezetője. Egy évtized óta él a Kozma-család a finnek fővárosában, míg most, a mi idők rendkívüli eseményei menekülésre kényszerítették az anyát három gyermekével — Kozma Lajost természetesen a köteleessége továbbra is Helsinkire köti. A legnagyobb sietésben történt a csomagolás, a menekülés — és viszontagságos ut után Kozmáné Antalffy Ilonka a három gyermekével most Temesvárra érkezett, aggódó édesanyja Antalffy Károly pénzügyi irodavezető megfigyelésére. Itt töltötte most a karácsonyi ünnepeket s itt pihenni ki a kiállott izgalmakat, hiszen hét veszedelmes légi riadó izgalmain estek át Helsinkiben, mielőtt menekülni voltak kénytelenek. Pedig, amint az minden szavából kicseng, jól érezték magukat Helsinkiben, nagyrabcsúllak a finnek s aggódó szívvel viseltetnek Finnország sora iránt. A gyermekek közül is, a legidősebbet, Mártát kivéve, László és Ildikó, akik az Olavi, illetve Tütti finn nevet is kapták, ott születtek a szabadságszerető finnek földjén.

Váratlanul tört ki a háború

Kozmák már augusztusban is jártak Temesváron. Azonban alig tartózkodtak itt néhány napig, amikor — a német-lengyel konfliktus kitörésekor — Kozma Lajost táviratilag visszarendelték az állomáshelyére s csak sok nehézség között vergődhettek el Helsinkibe. A nagy forgalmi torlás miatt például Bécsből Berlinig két és fél nap alatt tették meg az utat a négyszer-ötöszer kellett átszállani az elsötétített pályaudvarokon. „Rettenetes valami az az elsötétítés — mondja Kozmáné Antalffy Ilonka — s nem is sejtettük, hogy mennyi részünk lesz még benne!”

— Helsinkiben első kiáltások az uram, Stockholmba küldött bennünket — mondja el a drámai események gyors egymásutánját Kozmáné. — Arról volt szó hogyha kitör a háború, onnan megyünk tovább. Aztán arról beszéltek, hogy a finn-országi konfliktus elodázódik tavaszra, a finnek visszahívták a menekülteket, megnyitották az iskolákat és mi is visszatértünk Helsinkibe. Mindenki boldog volt, hogy viszontláthatta otthonát. Nagyobb társaságban voltunk együtt és mindenki azt mondta: ezután nem menekülünk el, amíg bomba nem robban a háznak előt — de hamar megfordult a ko-

ka. Ez egy keddi nap estéjén történt. Szerdán éjjel már hallottuk a rádióból, hogy az oroszok nem tekintik kielégítőnek a finn-országi viszonyt, Molotov visszahívta diplomatáit... Csütörtökön reggel nyolc órákor a gyermekek még iskolába indultak és — fél kilenckor már búgtak a szirénák! Megjelentek az orosz repülők. Aznap háromszor volt légi riadó. Délután háromkor, majd hatkor. Városszerte nagy tüzek támadtak, de sehol nem azokban az épületekben, amelyek a légitámadás tulajdonképpeni célját voltak. Sem a posta, sem a pályaudvar nem sérült meg. Ott tartózkodásunk idején a középületek közül mindössze a műgyémantot érte bombatalálat.

— Mi — folytatja visszaemlékezéseit a Finnországból menekült magyar asszony — hét kilométernyire laktunk a várostól, egy villában. Nem messze tőlünk, a kadétskola mellett lezuhant egy orosz repülőgép. A finn légharítók szedték le. Három halalt meg, köztük egy női gépfegyveres — az is volt a gépen.

Repülőbombák borzalmas becsapódása idején

— Nagy a fejetlenség, az izgalom a légitámadás idején? — kérdeztük.

— Helsinkiben bámulatos fegyelem és fegyelmesség uralkodott. A mi fogalmaink szerint néha a villamoson nagyobb a tolongás, az izgalom, mint ott, amikor a bombavetőgépek megjelentek. Tőlünk a harmadik szomszédban vagy hatvanan húzódtunk meg egy bombavető pincében. Gyermekeink az iskolában voltak. Nem akadt az óvóhelyen senki, aki sopánkodott volna, hogy embertársa izgalommal ezel is fokozza. Mindenki magába fojtotta az izgalmat és az aggodalmát. S ha kellett, mindenki készségesen segített a másoknak... Igen felemelő ennek a maroknyi népnek a fegyelmessége, összetar-

tása, önfeláldozása. Sokat dolgozott, fejlődött ez a nép husz éves önállósága alatt. És Finnországban nincsen például árdragítás. Ellenkezőleg mindenki áldozatkész, mindenki mindenét odaadná. S hogy oly határozatosan ellen tud állni Finnország népe, nagyrészt ezeknek a tulajdonságoknak köszönhető.

— Sokan estek áldozatul a bombázásnak?

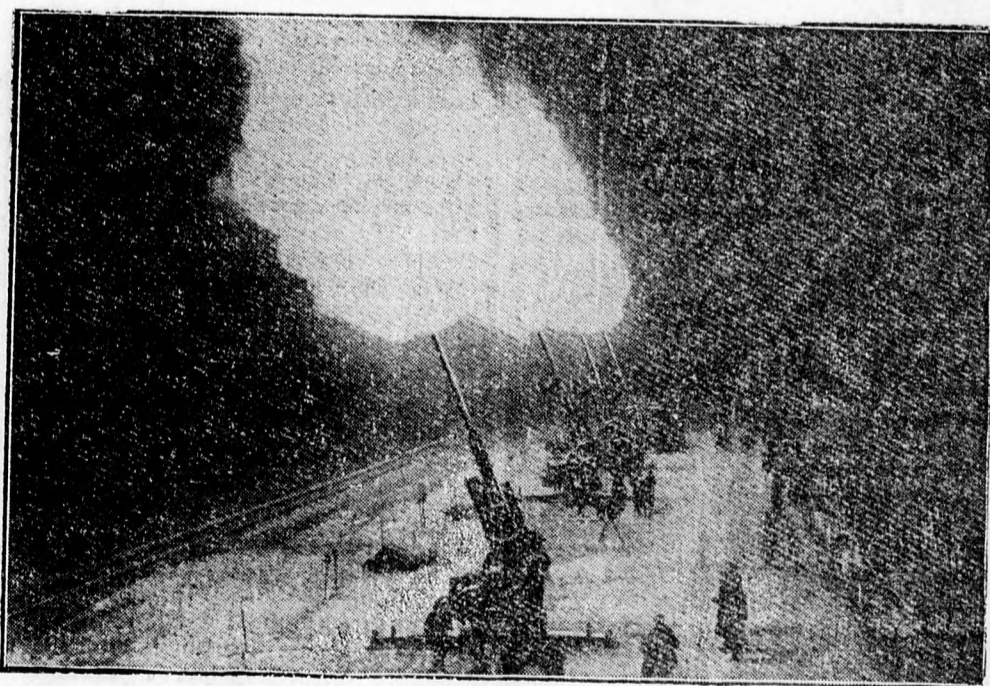
— Igen. Alig búgtak fel a szirénák, máris megjelentek a repülőgépek. Hiszen tíz perc alatt ott lehettek a város felett. A harmadik bombázáskor egy bomba belecsapott az autóbusszállomába, ahonnan rendkívül sok menekülő igyekezett távozni a veszélyezett fővárosból... Volt például egy szakácsnő, öreg néni, aki a leányával és kis unokájával együtt akart menekülni. Ajánlaton vitték el az autóbusszállomásra s másnap telefonon hívott fel. Valószínűleg megtehető volt... Nem tudta többé megtalálni a leányát és az unokáját. Végigjárta a kórházakat. Látott halottakat: a felismerhetetlenül összeroncolt, összeszaggyzott holttesteket... Másfél éve Helsinkiben tartózkodott Nagy Béla pesti zongoraművész és zeneszerző. Igen ügyes, tehetséges ember. A bombázás során szilánk érte a karját — amputálni kellett. Voltak, akik csak este tudták viszontlátni iskolában lévő gyermekeiket. Érdekes: Finnországban közszükségleti cikk a telefon. Minden házból van vezetve. Az iskolákban, a beiratásnál mindjárt felírják a szülők telefonszámát is. Az első légi riadó után az iskolából sorra felhívták telefonon a szülőket és közölték: a gyermekek az óvóhelyen voltak és sértetlenek. Nem engedik azonban, hogy egyedül menjenek haza, a szülők vigyék el őket. Így történt, hogy akik nem tartózkodtak odahaza, csak este mehettek gyermekeikért. Ezek a további riadók idején is az óvóhelyre kerültek. A gyermekeknek nem esett bajuk, az iskola igazgatója és egyik tanítónője azonban súlyosan megsebesült... Idegőző, borzongató idő volt. Köröskörül gépfegyverek kattogtak, légharító ütegek tüzeltek. Ha csendes időben a szomszédokból valami zaj hallatszott, vagy valami leesett, a huszonegy hónapos kis Tütti már menekülésre unszolt:

— Hamaj.. hamaj..!

Ha az anyák irányítanak a világ politikáját

— A pincében — óvóhelyen — aludtak, későn fekvődték le, éjjel egy órákor, Negyedkettőkor már jött az üzenet Kozma Lajostól a családjához: azonnal csomagolni, hajnal háromkor vonat megy, azzal el kell menekülniök. Szerencsére borús idő volt, havas eső hullt, nem kellett tartani váratlan légitámadástól. Háromnegyed óra alatt kellett csomagolni s az asszony a három gyermekkel és két bőrönddel utnak indult. A férj ottmaradt... Aknemezős tengeren kellett áthajózni... Tízennégy óras utat negyven óra alatt tettek meg. Végre Stockholmba érkeztek, majd Németországba... Oda maradt a férj, oda az otthon... Amit tíz év alatt megtakarítottak, mind az otthonra költötték. Idegenben az ember jobban szereti az otthonát.

— Egyedül Istenben bízom — mondja bacsuzól Kozmáné Antalffy Ilonka. — Van egy feszületem, asküvömre kaptam. Azt szorongattam a keblemen, meg az uram fényképét. S hogy most biztonságban vagyunk, naponta levelet írok az uramnak Helsinkibe. Írok továbbra is — bár egyszer sem kaptam még életjelt tőle — fejezi be izgalmasan érdekes elbeszélését Kozmáné Antalffy Ilonka, aki szívszorongva lesi a Finnországból érkező jelentéseket.

Német légharító ágyúk a nyugati határon, egyik vasúti vonal mentén.

Hat hónap munkássága

Látogatás a Magyar Népközösség nagyváradai Népirodájában, ahová lélelv alatt három ezer ember fordult tanácskéréssel

Nagyvárad. Sajtó tud. A Duca-utca 9. szám alatt egy öreg, cineletes házban dolgozik a Magyar Népközösség biharmegyei és nagyváradai központi irodája. A földszinti irodahelyiségben nap, mint nap emberek százai adják egymásnak a kilinest, akik mindnyájan bizalommal fordulnak a Népközösség által fenntartott Népirodához, hogy ügyeshajos dolgozóikban felvilágosításokat és tanácsokat kaphassanak. A magyar Népiroda, amely csendben, de szorgalmasan dolgozik, hézagpótló intézményévé vált a megye és város magyarságának.

A karácsonyi ünnepek előtt felkerestük a Népirodát, hogy megközelítő képet kapjunk arról a munkásságról, melyet a magyar tömegek érdekében kifejt. Arvay Árpád, a Magyar Népközösség biharmegyei és nagyváradai tagozatának főtájtára, a Népiroda működéséről a következőket mondta:

— Jól esik, hogy a sajtó is érdeklődik munkásságunk iránt. Valóban úgy érzem, hogy a Népiroda működéséről számot kell adnom a nagy nyilvánosság előtt is, amit a jelenlegi körülmények között legalkalmasabb módon a sajtó útján tehetek. — Népirodánk ez év július 2-ika óta működik. Ekkor volt Nagyváradon a Népközösség alakuló ülése, mely kimondta a Népiroda megalakítását. A szervezeti szabályzat értelmében a megyei és városi főtájtár egyúttal a Népiroda vezetője is és így egészen közelről, személyes tapasztalatok alapján számolhatok be a Népiroda által kifejtett tevékenységről.

— Az első napokban az emberek csak szörvénnyesen keresték fel a Népirodát. Ez a tartózkodás akkor érthető is volt, mert hisz a Magyar Párt már közel másfél év óta nem működött és az embereknek meg kellett szokniok azt a gondolatot, hogy ismét van egy olyan szerv itt, amelyhez bizalommal fordulhatnak. Egy-két hét multával azonban mind tömegesebb lett az érdeklődés és tanácskérés. Különösen azok a szegény rétegek fordultak hozzánk, akiknek ügyével senki sem szokott foglalkozni. Nyugdíjasok, elbocsátott tisztviselők, nyugdíj nélküli vasutasok, közigazgatási sérelmet szenvedettek és állampolgárságnélküliek nagy lé-

giója alkotja azt a tömeget, amely segítségkéréssel és tanácsokért fordul a Népirodához.

— Megható néha a szegény, elesett embereknek az a mély bíralma, ahogyan legfelsőbb dolgukat is feltárják előttünk és tőlünk várják bajaik orvoslását. Mi természetesen hivatalból csak közsérlemi ügyekkel vagy közérdekű ügyekben adando felvilágosításokkal és tanácsokkal foglalkozhatunk, de azért minden hozzánk fordulónak rendelkezésére állunk. Meghallgatunk mindenkit, akármilyen panaszra is van, mert tudjuk jól, sokszor az is segítség, ha az ember panaszra vagy fájdalom elmondásával könnyíthet magán.

— Számokban kifejezve — tettük fel a kérdést — vissza lehet-e adni a Népiroda működését?

— Hogyne — felelte a főtájtár —, pontos statisztikánk van arról, hogy kik fordulnak meg nálunk. Mindenkinnek nevével följegyezzük és rovatot vezetünk arról, hogy ki milyen ügyben kereste fel irodánkat. Hat hónapi működésünk alatt állampolgársági ügyekben fordult meg a legtöbb ember nálunk. Ez érthető is, mert az új állampolgársági

törvények értelmében alkalom nyílt arra, hogy azok is felvéssék magukat a névjegyzékbe, akik ebből mindeddig kimaradtak. December 20-ig bezárólag állampolgársági ügyben 1354 ember ügyében jártunk el, akiket mindnyájukat tanácsal láttunk el, nagy részüknek pedig az állampolgársághoz szükséges összes kérvényeket is elkészítettük. Mivel a legegyszerűbb és legkönnyebb állampolgársági ügyben is legalább négyfajta irat szükséges ez azt jelenti, hogy csupán állampolgársági ügyben kb. 5000 különféle kérvényt állítottunk ki.

— Tekintélyes számot képviselnek a nyugdíjasok, a nyugdíjnélküli vasutasok és a hadiözvegyek is, akik közül 365 nyugdíjas és vasutas és 836 hadiözvegy fordult hozzánk. Közigazgatási panaszok ügyében 184 esetben adtunk tanácsot és jártunk el. Iskolaügyekben 46 esetben vettük igénybe a szülők irodánk segítségét. Mindezekon kívül 278 olyan ügyfél fordult meg a Népirodában, akik különféle ügyekben kértek tanácsot és segítséget. Összesen tehát 3063 ember hereste fel a Népirodát az elmúlt hat hónap alatt.

— Megjegyezni kívánom még, hogy a Népiroda minden esetben teljesen díjmentesen áll a nagyközönség rendelkezésére. Még a kérvénypapírárt sem számítunk semmit senkinek, mert úgy véljük, hogy altruista módon kell a szegényebb magyar tömegek rendelkezésére állanunk.

Eddig szól Arvay Árpád nyilatkozata a magyar Népiroda hat hónapi működéséről, melyből megállapítható, hogy ez az intézmény a megye és város magyar lakosságának életében fontos és nélkülözhetetlen hivatást tölt be.

A japán csapatok elvágták a kínai hadiszállítások útját Francia-India felől

Két japánbarát kínai vezetőembert Shanghaiban megöltek

Tokióból jelentik: A Domei távirati iroda közli, hogy a japán csapatok elfoglalták Lung-csu városát, mely ott fekszik Délkína és Francia-India határán. Ez a város volt a Francia-India felől Kinába vezető vasut legfontosabb eseménypontja. Elfoglalása azért is nagy politikai fontosságú, mert ezzel megszűnt a módja, hogy Kinát

Japán ellen a Francia-India felől jövő szállításokkal támogathassák.

Sanghaiból jelentik: Kínai terroristák megölték Vangcsingvei testőrségének főnökét és egy gazdag kereskedőt, aki a japánbarát egyecület tagja volt.

Közgazdasági rejtély

Irtó: Harsányi Zsolt

Legutóbbi amerikai utam óta egy közgazdasági rejtély nyugtalanít, amelyet mindeddig nem tudtam megoldani. A józan ész segítségével próbáltam rá világosságot deríteni, mert először naivul azt hittem, hogy ez elég lesz hozzá. De minél tovább töprengtem a dologon, annál erősebben láttam, hogy szaktudás is kell hozzá. Már pedig közgazdasági szaktudásom a nullával egyenlő. Kénytelen vagyok szakforráshoz fordulni. Miután belátom megverettelemet és megadásom jelétül meglobogtatom a fehér zsebkendőm, a játszmát így feladván, a közgazdasági járatosságú olvasó elé terjesztem a bökkenőt. Tessék számomra megoldani.

A bökkenőt egy newyorki barátom adta fel nekem. Együtt reggeliztünk a Times-Square környékén egy Child's-étteremben; természetesen kávét pólacsimtával és fakéregből erjesztett ízzel. Ott dőlte beém a fogas kérdést, amelyre előbb fölényesen mosolyogtam, majd egész nap bosszankodtam rajta. És ma sem tudom a megoldását. Az sem tudja, aki a rejtélyt feladta nekem.

Ott kezdődik a dolog, hogy Honduras és Nicaraguán szomszédos államok. Ezt mindenki tudja. De azt már nem tudja mindenki, hogy egyszer a két szomszédos állam között gazdasági háború tört ki. Az első ellenséges lépést Honduras tette. Honduras parlamentje kimondta, hogy a hondurasi peseta jobb, mint a nicaraguai peseta. Ezentúl a nicaraguai peseta csak kilencven hondurasi centet ér. (A fizetési eszközök pontos neve lényegtelen.) Erre a nicaraguai kormány azonnal válaszolt: a nicaraguai parlament kimondta, hogy a hondurasi határozat galád megcsúfolása a valódi pénzü-

szonyoknak, éppen fordítva áll a dolog: a hondurasi peseta csak kilencven nicaraguai centet ér. Határozatához mindkét ország szigoruan ragaszkodott, Nicaraguában minden bank csak leértékelve használta a hondurasi pénzt és viszont. A közönség is mindkét országban alkalmazkodott az új renchez, kivált miután egy-két drákói valutaitéttel megszeppentek az emberek. A hondurasi pénz tehát kilencven százalékos ért Nicaraguában, a nicaraguai pénz kilencven százalékos ért Hondurasban.

Ez mind csak előzmény. Most jön a dolog magva.

Élt az országhatár közelében egy tutajos. A határt egy helyen folyó alkotja, a derek tutajos ezen a folyón szállította ide-oda a határátlépőket, akik szabályos útlevelet közlekedtek. Neki nem útlevele volt, hanem határátlépési igazolványa. Naponta negyvenszer is megtette az utat a két ország között.

Mikor a valutaháború kitört a két ország között, a tutajos kora reggel kikötött a hondurasi oldalon. Rögtön beült a kocsmába. Kért egy whiskyt szódával. Megitta, aztán fizetett. Elővett egy hondurasi pesetát.

— Hogy a whisky? — kérdezte.

— Mit kérdezi, mikor évek óta mindennap issza? Tíz cent.

— Tíz cent. Helyes. Itt van egy hondurasi peseta. Adjon nekem vissza egy nicaraguai pesetát. Akkor fizetem tíz centet. Igaz?

— Igaz, — felelte a kocsmáros.

A tutajos zsebre tette a nicaraguai pesetát és miután utasai közben már össze is gyűltek, átment a nicaraguai oldalra. Ott is beült azonnal a kocsmába. Rendelt whiskyt szódával. Megitta. Aztán kopogott a pesetával az asztalra.

— Fizetek. Hogy a whisky?

— Mit kérdezi? Hiszen évek óta issza.

— De mégis.

— Tíz cent. Ne okoskodjék, hanem fizessen.

— Tessék. Itt egy nicaraguai peseta. De nekem hondurasi pénzben adjon vissza, mert indultok át a másik oldalra.

— Igenis. Tehát mennyit adjak vissza?

— Kilencven nicaraguai centet, vagyis egy hondurasi pesetát. Helyesen számítom?

— Helyesen.

Megkapta a pénzt. Átment a tutajon a másik országba. Ott azonnal beült a kocsmába. Fizetett a hondurasi pesetával és visszakapott egy nicaraguai pesetát. És indult a tutajjal a nicaraguai oldalra.

És így tovább. Most merül fel a bökkenő, amelyet mint szépítő nem tudok megfejteni.

A tutajos negyvenszer tette meg az utat estig a két ország között oda és vissza. Megvitt negyven whiskyt. Minden egyes whiskyért készpénzzel fizetett. Ki kellett tehát fizetni négy pesetát és pedig két pesetát hondurasi, kettőt pedig nicaraguai valutában. Nem vitatható, hogy ezt ki is fizette. De viszont az egész üzlet egyetlen pesetával kezdte s az a pesetája megmaradt. Tehát mégsem fizetett végeredményben egyetlen centet sem. A kocsmárosok azonban pontosan megkapták a pénzüket, ezt sem lehet vitatni. De viszont elfogyott negyven whisky, húsz whisky Hondurasban, húsz whisky Nicaraguában.

Ez az, amit nem tudok megfejteni: ki nyerte itt, ki károsodott, honnan lety a tutajosnak négy pesetája, amit elköltött, és miért maradt egy pesetából egy pesetája, ha négyet elköltött be-lőle?

Talán jövő karácsonykor választ kapok. A megoldást azonnal közlöm amerikai barátommal. Ha lesz még posta.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900. fél évre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P. fél évre 25 P. negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Néhány szó a keresztény magyar gondolatért

A karácsony kitűnő alkalom arra, hogy Erdély magyar szellemi életének keresztmetszetét egy kissé szemügyre vegyük. Iróink, költőink, gondolkodóink és vezérek ilyenkor őszinte szívvel igyekeznek állítani ki a nagy nyilvánosság elé. Erdély magyar és magyar nyelvű sajtója tükrözi felénk ezt a szellemi keresztmetszetet.

Ezelőtt kilenc évvel aggodalommal és szorongó érzéssel fogadták azt a gondolatot, hogy Erdély magyar szellemi életébe belevigyük sajtó útján a keresztény gondolatot. Nem lehet rajta csodálkozni. A világháború előtti idők általános hiteltelensége a magyar szellemi életet a zűrzavar miatt kétszeresen érintette. Bennünket ebben a szomorú állapotban talált a változás.

A háború utáni keresztény újjászületés hullámai nem jutottak el hozzánk. Erdély keresztény gondolkodása féltékeny húzódt meg néhány folyóirat és hitbuzgalmi lap hasábjain. A szellemi élet harcos vonalain, úgy látszott, senki sem akar helyet szorítani számára. Türelmetlenül vált a helyzet. És akkor néhány lelkes és áldozatkész ember a féltékeny, az aggodalmaskodók, az örök patópárok siránkozására ellenére napilapot létesített az erdélyi keresztény gondolat számára.

Igaz, hogy nehéz, majdnem reménytelen volt a vállalkozás. Nem is lehet másként, mint az eszmék iránti föltétlen odaadásból megmagyarázni. Ellenségek, irigyek és közömbösök serege vette körül. Saját táborában azonnal messze menő igényekkel lépett föl vele szemben. Tulajdonosok sok volt a kritikák és kevés a támogató.

Ma már kiharcolta helyét Erdély szellemi életében. Senki sem veheti tudatlanra, mindenkinek számolnia kell azzal, hogy a kereszténység elveit, értékeit büntetlenül nem támadhatja meg. Van, aki örökös az első vonalon és hangját nem lehet elnyomni többé. Összehasonlíthatja bárki más szellemi irányok nagyobb múltú organumaival. Felmérheti hatóerejét és nem kell miatta szégyenkeznie.

Ez a karácsonyi visszatekintés köszönet is akar lenni olvasóitörünknek. A mi harcunk az övék is, hiszen a keresztény gondolkodás kifejezője akarunk lenni. De figyelemztetés is azok felé, akik eddig közömbösen, páholyból nézték küzdelmünket. Aki a keresztény gondolat hívének vallja magát, az nem állhat félre. Be kell állania lapunk nagy táborába. Minden újabb olvasónk és előfizetők a keresztény gondolat erdélyi izmosodását szolgálja. Magunkat növeljük és magunkat erősítjük ezzel.

Szeretettel elvárjuk tehát minden olvasónktól, előfizetőkötől, barátunktól, hogy keresztény, magyar újságjának újabb előfizetőket, barátokat szerezzen. Most már a kezdet harcain túl vagyunk. A kételkedők is beláthatták, hogy érdemes, sőt kell a magunk ügyéért áldoznunk.

A MAGYAR LAPOK.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi, északkeleti szél, sok helyen köd, havas eső, havazás. A hőmérséklet csökken. A hőmérséklet csökken.

Svájcbba utazott Micsitzky volt lengyel köztársasági elnök. Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: Micsitzky volt lengyel köztársasági elnök, aki a román állam menedékjoga alapján Craiovában tartózkodott az utóbbi időben, több hét óta gyengélkedik. Orvosi konzilium vizsgálattal és a kiállított orvosi igazolások figyelembevételével a román kormány hozzájárul ahhoz, hogy a volt köztársasági elnök egészségügyi okokból külföldi kezelésre tvozhasson. Ittőn a Simplon expresshez kapcsolt szalonkocsiban neje és leánya társaságában a volt lengyel államfő elutazott az országból. Temesváron és Belgrádon keresztül Svájcba távozott.

ELJEGYZÉS. Kazatsay Gyula hírlapíró eljegyezte Bobozscky Nusikát. (Minden külön értesítés helyett.)

Véres rablótámadás egy piaci árusnő ellen. Temesvár. Saját tud. A szomszédos Bessenyei telepen lakó Katona Anna hatvanéves asszony, kedden reggel elindult a városba, ahová élelmiszereket vitt eladásra. Utközben, egy szabad térségen, ismeretlen férfi támadta meg. A támadó megszöktette az idős nőt és megkérdezte tőle, hogy hány óra? Mikor az asszony folytatni akarta útját, hátulról késsel rátámadt a pénzét követelte. Katona Anna védekezett, s dulakodás közben balkezén, nyakán és szeménél is megsebesült. A támadó összesen öt sebet ejtett az asszonyon, majd elmenekült, mert észrevette, hogy valaki közeledik az uton. A megsérült asszonyt a mentők a kórházba szállították. A csendőrség nyomoz.

Ujévi ajándék

Friss csokoládé bonbonok, díszdobozok nagyválasztékban kaphatók.

„BOMBIR“

Nagyvárad, Aurel Lazar utca 4.

ÖSSZERONCSOLTA EGY PÉKINÁS LÁBÁT A ROHÁNÓ GEPKOCSI. Nagyvárad. Saját tud. Karácsony elsőnapján autólégzőgáz történt a Japport-cukrászda előtt. Az Ord. 37. számú magánautó elütötte Coroianu György 18 éves kifutóit, a Berinde és Czitrom kenyérgyár alkalmazottjait. Az autó kerekei jobblát roncolták össze a szerencsétlen fiúnak, akik a mentők a Bihar megyei Közkórházba szállították. A gázoló sofőr előállították a rendőrségre.

A nagyváradai Allatvédő Egyesület ez uton értesíti tagjait és az érdeklődőket, hogy e havi öszejevetelét, csütörtökön, folyó hó 28-án, délután 6-8 óra között fogja a Novomeszky cukrászdában (Sas-passage) megtartani.

Felesége halála fölötti fájdalom mában öngyilkos lett egy ismert temesvári műépítész

Temesvár. Saját tud. Ecker József, az egész Bánságban ismert műépítész kedden este megrendítő körülmények között öngyilkosságot követett el. A köztisztviselő álló műépítész felesége, aki Temesvár társadalmi és egyesületi életében hosszú időn át jelentős szerepet játszott, két hónappal ezelőtt elhunyt és halála annyira lejutotta Eckert Józsefet, hogy környezete a haláleset óta sejtette: ezt a szerencsétlenséget nem éli túl. Vigasztalhatatlannak mutatkozott, s kedélyállapota egyre változóbbá fordult. Gyakran látták kisirt szemmel minden szabadidejét azzal töltötte, hogy elhunyt feleségére emlékeztető emléktárgyait nézegette. Így tett kedden este is. Bezárkózott lakásába, kitergette az asztalra felesége fényképeit, könnyeivel öntözte azokat, majd búcsúlevelet írt és megvalósította tragikus elhatározását. Az ablak kilincsére hurkot kötött, amit nyakára illesztett, aztán revolverrel halántékra lötte magát és azonnal meghalt. A lakás alatti pincesorban lakó házmeester meghallotta a fegyverdörrenést, felsietett, de nem tudott bejutni az elzárt és eltorlaszolt lakásba. Ekkor telefonon értesítette a műépítész vejét dr. Engel Béla fogorvost, aki azonnal megérkezett és a házmeester segítségével behatolt a lakásba. A szerencsétlen Eckert Józsefet életlenül, félig a padlón heverve találták. Fejét kissé feltartotta az ablakra erősített hurkok. Orvost hívták, aki azonban csak a halált állapíthatta meg. Eckert József 61 éves nagyvállalkozó volt. Számos ismert épületet épített Temesváron és az egész Bánságban. Ő építette többek között a temesvári hadbírósg épületét, a verseci szerb püspöki palotát, stb. Halála általános részvétet keltett. Csütörtök délután temetik.

Zürichi zárlat. Párizs 9.97, London 17.60, Newyork 445.75, Brüsszel 74.30, Milánó 22.50, Amszterdam 236.70, Berlin 178.50, Szófia 530, Belgrád 10, Bucuresti 330.

Templomi hangverseny Nagyváradon. Hétfőn, karácsony elsőnapján délelben a váradoszai plébániatemplomban a fél 12 órai szentmise alatt Lehoczky József a plébánia-templom művészlelkű orgonistája, szép hangverseny megrendezésével gyönyörködtette a templomot zsufolóságig megtöltő híveket. Az egyházi hangverseny keretében A. Stradella „Pieta Signore“ című fohászatát Róna Dezső operadénes énekelte mély átérzéssel, tőmör hangja zengve töltötte meg a határmentes templomot. A mesteri tegedüszölőt Brody Sándor igazgató játszotta tökéletesen biztos technikával. Orgonán kísért Lehoczky József orgonaművész. Befejezőül Rossini: Pastorale orgonaszólóját játszotta Lehoczky József orgonaművész s a művészi játék feltárta a nagy zeneszerző művének minden szépségét.

Még nem került kézre a kézdívásárhelyi rablőgyilkos. Saját tudósítónktól. Emlékeztetés, hogy a múlt hónapban borzalmas kegyetlenséggel, ületében meggyilkolták Muzsna y Domokos kézdívásárhelyi kereskedőt. A szörnyű rablőgyilkosság a szó teljes értelmében még most is rettegésben tartja a város lakosságát annál is inkább, mert a tettést mindezekig nem tudták kézrekeríteni. A város u. n. katonai negyedében különben az utóbbi napokban is kétszer volt véres verekedés.

Öngyilkos lett Nagyváradon egy temesvári nő. Saját tud. Fülöp Borbáia 35 éves temesvári illetőségű nő, Saguna-utca 18. számú házában lévő lakásán felvágta ereit és mérget vett be. A mentők beszállították a közkórházba, de anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét meghalt. Tettének oka ismeretlen.

Halálra gázolta a személyvonat. Nagyvárad. Saját tud. A biharpüspöki állomáson keresztülmehaladó személyvonat elgázolta Jónás Mária 18 éves leányt, aki sérülésibe belehalt.

A nagyváradai bejelentőhivatal vezetőjének mindkét lábát levágta a vonat. Nagyvárad. Saját tud. Megdöbbentéskeltő szerencsétlenség érte Nistor Gavril Vilhelm rendőrkapitányt, a nagyvárad rendőrség bejelentő hivatalának vezetőjét. Nistor kapitány Nagykarolyból utazott haza vasárnap délután, hogy a karácsonyi ünnepeket családja körében, Bihar-püspökben töltse. Nistor kapitányt néhány nappal ezelőtt fegyvergyakorlatra hívták be, mint főhadnagyot. A rendőrségi katonai egyenruhában utazott a zsufolásig megtelt szatmár-nagyvárad gyorsvonaton. A szerencsétlenség a biharpüspöki állomáson érte Nistor kapitányt, amikor le akart szállani a vonatról. Kezében csomagjával, amelyben feleségének a gyermekének vitte a karácsonyi ajándékokat utat akart törni magának a vasúti fülke folyosóját is ellepő tömegben keresztül. Nagynehezen sikerült is az ajtót elérnie és már egyik lábával is lépett a vagon lépcsőjén, amikor derekcsigája beleakadt a fülke ajtajába és a mozgásban lévő vonat kerekei alá esett. A kerekek Nistor kapitány mindkét lábát térdén felül lemetszték. Az állomáson páratlan izgalmat és rémületet keltett a rendőrséget szörnyű szerencsétlensége. A vonatot azonnal megállították és a véres kerekek alól kiemelték a szerencsétlenül járt rendőrséget. Nistor Gavril nem vesztette el eszméletét és lehetetlen lelki erővel maga adta meg az utasítást, hogy szállítsák azonnal a Bihar megyei Közkórházba és értesítsék dr. Pop Sándor sebész-professzort, hogy készüljön fel az operációra, amely több mint másfél órán keresztül tartott. Dr. Pop Sándor tanár mindent elkövetett, hogy Nistor kapitány életét meg tudja menteni. Másfél órával az operáció után Nistor kapitány visszanyerte eszméletét és ő kezdte a feleségét vizsgálni. A szerencsétlenség ügyében a hatóságok széleskörű vizsgálatot indítottak.

Temetések. Ötvös Mihály 69 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a velencei temetőben levő Ember kápolnában. — Barabás Béla hangszerkészítő 78 éves korában meghalt. Temetése karácsony másnapján volt. (Erdélyi „Concordia“.)

Dan Tiana 28 éves korában meghalt. Temetése Cociuba községben volt. — Bociu Livia 3 éves korában meghalt. Temetése december 26-án volt. — Jas Mária 18 éves korában meghalt. Temetése december 26-án volt. — Bot Anna 31 éves korában meghalt. Temetése regnap volt Ürögdön. — Héd er István 46 éves korában meghalt. Temetése december 27-én volt. — Gusztáv Dvoracek 75 éves korában meghalt. Temetése december 27-én volt. (Caritas.)

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Mindazoknak, kik felejthetetlen fájalm, illetve ödesapánk elhunytá alkal-mából részvétükkel egyeztek — fájalmunkat enyhíteni, ezuton mondunk kö-szönetet.

PEZDERKA CSALÁD

A szovjet hadserege több száz repülőgéppel támadta a finn városokat

A finn ellentámadás nagy sikerei. — Husz napi birkózás Salmijaervi birtokáért

Helsinkiből jelentik: A finn ellentámadás az egész vonalon nagy sikerrel járt és Liegsától keletre már szovjet területen harcolnak. Az oroszok feladták Salmijaervit is, amelynek birtokáért pedig husz napig birkóztak. Az oroszok minden vonalon fejvesztetten vonulnak vissza. A visszavonulást katonai szakértők a hiányos felszerelésen, a terep- és éghajlati nehézségeken és a finn ellenállás hősiességén kívül főként a támadó erők szétforgácsoltóságának tulajdonítják. Az oroszok ugyanis három egymástól teljesen független hadműveletbe kezdtek, minden egységes szerv és együttműködés nélkül. A szovjet óriás dühe abban nyilvánult meg, hogy Karácsony mindkét napján több száz repülőgéppel támadta Helsinkit, Turkut és Viipurit, valamint több más finn várost.

Több ezer svéd önkéntes

Stockholmból jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy több ezer svéd önkéntes már Finnországba érkezett.

Visszavetett orosz főtámadás a Suvanto-tónál

Helsinkiből jelentik: A Helsinkiben kiadott finn hadijelentés a hétfői hadiselekményekről megjegyzi, hogy a szovjet csapatok a karéliei földszoros különböző helyein tankok, tüzérségi tűz és repülőgépek támogatásával támadták Finnországot.

A főtámadást a Suvanto-tónál hajtották végre. Itt az oroszok át akartak jutni a tavon, de a finnek az összes támadásokat a szovjet súlyos veszteségei mellett visszavetették. Öt ágyút és tíz gépfegyvert zsákmányoltak. Két harci kocsit megsemmisítettek és 50 foglyot ejtettek. Ezenkívül a Suvanto-jegű még hétszáz foglyot vesztek az oroszok. A keleti határon aránylag nyugodt volt a helyzet, csak a Ladoga-tótól északkeletre volt járőrharc és gyenge tüzérségi tűz.

A kedvező időjárás kihasználásával szovjet részről sok légitámadást hajtottak végre az ország helsejében és a harcsteren. A sok lehullott bomba ellenére csekély a kár.

A finn légi haderő is repülőtevékenységet hajtott végre és sikeres légi harcot folytatott. A finn repülők hétfőn legalább 23 szovjet repülőgépet lőttek le.

Csak kisebb összecsapásokról tud az orosz hadijelentés

Moszkvából jelentik: A leningradi katonai kerület vezérkara a keddi hadihelyzetről a következőket jelenti:

Felderítő csapatok kisebb harcot vívtak. Helyenként tüzérségi tűz volt. A szovjet légi haderő felderítő összecsapáson és helyi tüzérségi párbajon kívül semmi fontosabb esemény nem történt.

Változás az orosz hadműveletek vezetésében?

Angol hírek szerint az orosz nagyvezérkar főnöke vette át a finnországi harctéren a főparancsnokságot. — Lázadás a kronstadti fegyvertárban

Helsinkiből jelentik: Angol forrásból olyan hírek terjedtek el, hogy Stalin felmentette állásától a finnországi orosz csapatok főparancsnokát, *Mereshkov* tábornokot és magát a nagyvezérkar főnökét, *Saposhnikovot* bizta meg a hadműveletek irányításával. Finn beavatott körök ezt nem tartják valószínűnek. *Mereshkov* különben is az egyik legtehetségesebb orosz tábornok és egyike azoknak a

kevés számú tábornokoknak, akik túlélték az 1937 évi nagy tisztogatást a szovjet vezérkarban.

Helsinkiből jelentik: Orosz zökevények elbeszélése szerint a kronstadti fegyvertár legénysége fellázadt. Moszkvában számos letartóztatás történt. Leningradban és Moszkvában a katonák és munkások elégedetlenek és tüntetnek.

Az orosz-finn konfliktus további kihatásai

**Angol-francia tervezések az Oroszország elleni nagyobb segítségnyújtásról
A háború átvitele a kisázsiai és közelkeleti orosz-török határvidékre**

Párizsból jelentik: A francia lapok az orosz-finn konfliktus további kihatásaival foglalkoznak. Fabry volt miniszter a „Matin”-ben hosszasan foglalkozik a kérdéssel és rámutat arra, hogy a szövetségeek a Rajna mellett már elég erősek ahhoz, hogy Finnországnak is segítséget nyújtsanak. A cikk azt kívánja, hogy igyekezzenek felfegyverezni a semleges államokat, mert az idő Franciaország számára dolgozik. — Az „Ordre” című lap Daladier legutóbbi beszédével kapcsolatban megjegyzi, hogy ugylátszik, Anglia és Franciaország hathatósabb segítséget akar nyújtani a finneknek, mint amit Genfben máigára vállalt.

Istanbulban a német és orosz gazdasági vállalatok megszüntették működésüket

Zürichből jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjet haditengerészet hivatalos lapja újabb cikkében támadta az angol-francia-török szerződést és azzal vádolja Törökországot, hogy az angol és francia háborús üszítők szolgálatába állt a közelkeleten. A cikk megismétli azt a már többször kifejezésre juttatott véleményt, hogy a szerződésnek titkos záradékai vannak, melyek szerint 980 ezer főnyi angol-francia-török hadsereget állítanak fel és az a Földközi- és Fekete-tenger vizéin át akarják akcióba léptetni a kisázsiai és közelkeleti orosz határok ellen. Istan-

buli jelentés szerint az ottani német és orosz bankok és nagyobb kereskedelmi vállalatok működésüket beszüntették és felszámolás alatt vannak. Azt hiszik, hogy ezt a lépést az érdekeltek még Pápen legutóbbi istanbuli látogatása előtt határozták el.

Petsamo környéke és az orosz-finn határ, ahol a legviharosabb harcok folytak.

* A szív és a véredényrendszer megbetegedéseinek kezelésénél, különösen előrehaladott korban lévő egyéneknél, a természetes „Ferenc József” kecservíz, reggel éhgyomorra fél pohárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen háziszor, mert erőlködés nélküli, könnyű, lágy székletet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

Külföldi sporteredmények

Athén: Olimpiaiok—TMAC 2:0 (1:0), AKE—TMAC 6:2 (2:0). A temesvári csapat portyája rosszul kezdődött. Legközelebb Szalonikiben játszanak.

Belgrád: BSK—Ujpest 5:3, Ujpest—Jedintsvo Beograd 3:0 (0:0).

Ujvidék: Ferencváros—Vojvodina 8:2 (2:0). **Jók az olasz vízilabdások.** Budapestről jelentik: Karácsony két napján az olasz vízilabdai válogatott vendégszerepelt a magyar fővárosban. Első nap Magyarország 3:1 (1:1) arányban győzött, másnap az utánpótlás csak 4:4 arányú döntetlent ért el, az erősen feljavult olaszokkal szemben.

SZÍNHÁZ

Fruska

Barry Connorsnek, a hírneves amerikai írónak legkiválóbb vigjátéka, a Fruska. Ez az izgalmas amerikai vigjáték azok közé a kiváló alkotások közé tartozik, amelyek az első perctől kezdve az utolsóig lekötik a néző figyelmét. Bűbájos meséje, gazdag és szellemes mondanivalói, érdekes témája mindmegannyi kellekai a sikernek. A Tóth Elek gondos és hozzáértő rendezésében és irányítása mellett színrekerülő ujdonságnak, amely a Thalia mostani ciklusának igazán meglepetése lesz, a főszerepeit Beness Ilona, Tóth Elek, Kovács Kató, Járay Teri, Havady Nagy Ilonka, Bodó György, Perényi János és Senkálzky Endre alakítják.

Péntek nincs előadás.

Szombat este 9 órakor: **Fruska.**

Vasárnap este fél 9 és fél 12 órakor: **Nagy Szilveszteri és Ujévi kabaré.** (Malac, pezsgő, bor és ajándéksorsolással. Bartók és Lavitta dalok, énekek és táncok. Az országos híri Bácsenszky ikrek angol, spanyol és magyar tánc. Politika, Móríc Zsigmond egyfelvonásos tréfája, — Randeu 1939-ben, Kóváry Gyula bohózata, — A pedigré, Békeffy László tréfája, — Jancsi és Juliska, Kellér-Görög bohózata, — A nászterem, Móríc Zsigmond egyfelvonásosa. A kabaré résztvevői: Beness Ilona, Kovács Kató, Havady Nagy Ilonka, Járay Teri, Tihanyi Magda, Tóth Elek, Bodó György, Senkálzky Endre, Perényi János. A zenei vezetéket Szathmáry Endre karnagy látja el.)

Hétfő délután 3 órakor: **Házitündér.**

Hétfő délután 6 órakor: **A Szilveszteri és Ujévi kabaré megismétlése.** (Malac, pezsgő, bor és ajándéksomag sorsolással.)

Hétfő este 9 órakor: **Fruska.**

Arcúhirdetések

Különléle

szavanként 3 lel

Kortsmáros László

ingatlan adás vételi irodája
Nagyvárad,
Str. Pasteur 13.
Telefon: 20-85.

Adás-vétel

szavanként 3 lel

Ha cséplőgépet, traktort, motort, olajmalmot, gőzgépet akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal Nagy Sándorhoz, — Oradea, Str. D. Cantemir 24.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

Corso: Kozákok.

Dorian: Egy mámoros bál éjszaka.

Apolló: 1. Pinty és Ponty, 2. A két látkel.

Veszek

arany, ezüst, británs tárgyakat. Herbet ékszeráruház. Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Lakás

szavanként 3 lel

Háromszobás

utcai lakás azonnal kiadó, irodának is. Str. Vlahuta 44. Nagyvárad

Kiadó

azonnalra 3 szobás modern földszinti, utcai lakás. Nagyvárad, Str. Dorobantilor 22. Telefon 31-72.

Románia élőállat és mezőgazdasági kivitele

Szeptember 1-én megindultak a német csapatok Lengyelországban. A világpolitikai események gyors egymásutánban követték egymást. A nyugati nagyhatalmak, Anglia és Franciaország, megüzenték a háborút Németországnak és a harc azóta tart. A nyugati nagyhatalmak gazdasági háborút folytatnak, ki akarják éheztetni a németeket. Tengeri blokádot léptettek életbe és el akarják vágni Németország élelmiszer- és nyersanyagutánpótlását. Németországot azonban gazdasági szerződések kötik közép- és kelet-európai államokhoz. Ilyen gazdasági szerződés jött létre Románia és Németország között már márciusban. A háború közbejöttével a

szerződést kibővítették. A román kivitel legjobb piaca azóta Németország. A román élőállat- és mezőgazdasági terményfelesleg legjelentősebb részét Németország és a cseh-morva védnökség vásárolja fel. Szerződésben fektették le az évi kontingenst, illetve azt a mennyiséget, amelyet Németország évente felvesz. Nagy fellendülés következett be a kivitelben s a fokozódó kereslet következtében természetesen az árak is ugrászerűen emelkedtek. A Németországba irányuló kivitel két legfontosabb tényezője az élőállat- és a termény-export. Alábbi cikkünkben az elmúlt hónapok kiviteli tevékenységéről adunk vázlatot:

Hatalmas fellendülés az élőállat-kivitelben

Az élőállatkivitelben az 1939-es esztendőben nagy forgalmat bonyolítottak le. A fellendülés a német-román gazdasági tárgyalások idején kezdődött meg, amikor is nagy hossz alakult ki a határidős üzletekben. Az exportőrök a márka árfolyamának emelésében reménykedtek. A sertésnél azonban tavasszal a határidős üzletekben még nem haladták meg a kilogrammonkénti 27 leies árat. Időközben megkötötték a román-német gazdasági szerződést, amely szabályozta Romániának Németországba irányuló kivitelét is.

A szerződés folytán előállott új helyzet nem jelentett előnyt az exportőröknek, mivel a márka árfolyama továbbra is a régi maradt. Az élőállatok árai, ha nem is estek, továbbra azonban nem emelkedtek. Már szinte úgy látszott, hogy az élőállat-exportban is nagy pangás fog előállni, de közbejött az angol-francia-német háború. Ekkor jelentek meg a cseh bizományosok a román piacon és a cseheknek már régen szokásban levő, de a román exportőrök érdekeit semmilyen sem támogató egyéni bevásárlási rendszerrel léptek fel. A román exportőrök legtöbb esetben csak bizományosként használtak fel és tevékenységükért a haszonnak csak minimális részét biztosították. A nagyarányú bevásárlások következtében az árak hirtelen emelkedtek. Az ország sertésállományfeleslegének nagyobb része a cseh-morva védnökség területére gravitált és a Németországba irányuló sertéskivitel erősen hátrébe szorította.

A cseh-morva védnökség előnyben részesülésének gazdasági okai

Ennek a látszólag különös körülménynek két igen fontos gazdasági oka volt. Előnyben részesült a cseh-morva védnökség, mivel Romániát Németországhoz gazdasági szerződés kötötte, melyben az élőállatok árai rögzítve voltak, míg Romániának a csehekkel szemben fennálló gazdasági szerződése az árakat nem állapította meg. A prágai piac nem is tartotta be a németek által megállapított maximális árakat. A másik igen fontos pénzügyi oka a német márkának a cseh koronával szembeni átszámítási árfolyama volt. Egy német márkáért 10

BANGHA BELA S. J.:

ÖRÖK ÉLET IGÉI

Prédikációs könyv 4 kötetben

Első kötet:

Az Isten aca . . . ára 90 Lei

Második kötet:

Uram, add, hogy lássak! . . . 90 Lei

Harmadik kötet:

Velünk az Úr! . . . „100 Lei

Negyedik kötet:

Béke veletek! . . . „110 Lei

és portó.

Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

cseh koronát fizettek. A német márka árfolyama 40 lei 50 baniban volt megállapítva, míg a cseh korona árfolyama 4 lei 68.50 bani volt, tehát egy márkáért cseh koronán keresztül átszámítva nem 40.56 lei, hanem 46.85 leit fizetett a Román Nemzeti Bank. Ez, az élőállatok kilogrammjáért körülbelül 6 leies különbözetet jelentett a cseh-morva védnöksége exportált élőállatok javára.

A cseh importőrök tevékenysége Német-

Az elsőrendű minőségű birkát Franciaország vásárolja fel

Románia birkát élőállapotban elenyésző mennyiségben szállított a cseh-morva védnökségbe és számottevő mennyiséget Görögországba. Mindkét helyre irányuló kivitel azonban gyengébb minőségű birkákból állott. Elsőrendű minőségű birkát vágott állapotban évi 35-40 vagonnal szállítanak Franciaországba.

Szárvasban a főpiac Németország, kisebb mennyiségben Olaszország, pulykában pedig Anglia is.

A mennyiségi hízlalás hátrébe szorította a minőséget

A fellendülés következtében tehát nagy kereslet állott elő az élőállatokkal illetőleg. A termelők jelentős haszonnal adták el állataikat. A nagy kereslet következtében azonban a minőségi hízlalás erősen visszafejődött. A termelők ugyanis, jelentős haszon reményében a mennyiségi hízlalásra fektették a fősúlyt. A körülmények őket igazolták. Voltak időszakok, mikor a leggyengébb minőségű állatokért ugyanolyan árat értek el, mint a különleges minőségűért. Az volt a fontos csak, hogy a megrendelt árut leszállítsák.

Az élőállatkivitel piacai

A román élőállatexportnak mint fentebb már megírtuk, jelenleg szinte egyedül álló piaca Németország és a cseh-morva védnökség. A román-német gazdasági szerződés megkötése előtt Románia sertést exportált Olaszországba, ha periódikusan is, az Anschluss létrejötté előtt pedig egyik legjobb piaca volt Ausztria, mely mindenegyes esetben kivételes minőséget követelt meg. Egyes cégek próbálkoztak Görögországba irányuló sertéskivittel, de csak próbászállítmányokig vitték, rendszeres export nem fejlődött ki.

A szarvasmarhaexportban az Anschluss előtt ugyancsak megvolt az osztrák és az olasz piac, amely szarvasmarhában is elsőrendű minőséget követelt meg. Jelenleg szünetel az Olaszországba irányuló szarvasmarhakivitel, mely a december 19-én megkötött román-olasz gazdasági szerződés meg-

Románia teljes terményfeleslegét Németország veszi fel

Románia búzakivitele szinte kizárólagosan az állami szövetkezetek közbejöttével történik. A szövetkezetek vásárolja fel a terményeket, amelyet azután Constanța-ba, Brailába, Galața-ba szállítanak, ahol az erre a célra felállított magtárakban helyezik el. Románia terményfeleslegének jelentős részét innen továbbítják tengeren, illetve dunai uszályhajókon.

országban is éreztette hatását és éppen ezért a német kormány erélyes rendszabályokat léptetett érvénybe és Prágában is keresztül vitte a maximális árak szigorú betartását. A német kormány intézkedése anyagilag súlyosan érintette a román piacot, mivel ez jelentékeny haszontól való elesést jelentett. A sertés ára mintegy 5 leit esett kilogrammonként.

A német márkának a cseh koronával szemben fennálló árfolyamkülönözete következtében az exportőrök a német-román gazdasági szerződésben biztosított sertéskontingensnek csak elenyésző részét tudta kihasználni; körülbelül 3000 darab élősertést és 8000 vágott sertést szállítottak le.

Szarvasmarhát csak vágott állapotban exportálnak

A szarvasmarhakivitelben teljesen más volt a helyzet. Romániának egyedüli külföldi piaca Németország. Ugyszólván számba sem jöhető mennyiséget vett fel a cseh-román védnökség. Jelenleg azonban a védnökségbe irányuló szarvasmarhakivitel teljesen szünetel. Románia kivitelét erősen támogatja a december hó közepén megújított szerződés. A nagyobbarányú kiviteli tevékenység a német-román gazdasági szerződés megkötése után augusztusban kezdődött meg kilogrammonként 16 leies vásári áron. A régi szerződés alapján megállapított kontingens kihasználásának utolsó hetében a szarvasmarha kilogrammonkénti ára 20-22 leire emelkedett. A most megkötött szerződés értelmében 10.000 darab vágott marha és 5000 darab élőmarhakontingens állapítottak meg. Tekintettel azonban arra, hogy időközben a román kormány a szarvasmarhabőröknek az országban való maradásáért érdeklődésben az élőmarhakivitel betiltotta, december második felében már csak vágott állapotban exportáltak szarvasmarhát Németországba.

kötése folytán remélhetőleg ismét felvirágzik. Ugyanez remélhető az Olaszországba irányuló sertéskivitel terén is.

Az árak alakulása és a jelenlegi helyzet

A sertésárak tavasszal és nyáron 26-27 leies kilogrammonkénti szinten mozogtak, amely augusztusban elérte a 30-32 leies szintet, míg októberben 38-39 leig emelkedett. Kivételes esetekben elsőrendű minőségű zsirsertésért 40 leit is fizettek. November elején piacra kerültek a törpegazdaságok sertései, amelyek minőségileg jóval alatta állanak a rendszeresen hízlalt sertéseknek. Ezeknek a sertéseknek az árai 25-30 között mozognak. Jelenleg az árakban teljes bizonytalanság uralkodik, de minden remény megvan arra, hogy egy átmeneti esés után ismét elérik a legmagasabb szintet.

A szarvasmarha ára tavasszal és a nyár folyamán igen mélyen állott és az állatokra nem is igen találtak vevőt. A szomorú helyzetnek az augusztusban megindult kiviteli tevékenység vetett véget. Kezdetben kilogrammonként 15-16 lei volt a szarvasmarha ára, augusztus vége felé azonban már elérte a 17-18 leies árfolyamot, míg októberben és november első felében 18-20 leies árakat is fizettek kilogrammonként. Kivételes esetekben, mikor a vásárokon gyenge volt a felhajtás, 21-22 leies árakat is értek jöminőségű marháért. Jelenleg a Németországba irányuló exportnak rövid szünetelése folytán az árak visszaestek. A most megindult vágottmarhakivitelnél kilogrammonként 16-18 leies árat fizetnek.

A birkát júniusban 11 leiért kezdték vásárolni és ez az ár fokozatosan emelkedett egészen 15 leig. Birkákban határidős üzleteket bonyolítanak le és az árak az időpont távolságával emelkednek. Nyáron ugyanis a birkának még kevés gyapja van és az árak emelkedése a gyapjúmennyiség növekedésével van kapcsolatban. Télien ugyanis már egy majdnem teljes gyapjúmennyiséggel rendelkező birka kerül eladásra.

Jelentős részét a mezőgazdasági kivitelnek Németország veszi fel, de igen jelentős mezőgazdasági kapcsolatai vannak Romániának Svájcjal, Belgiummal, Hollandiával, Angliával, Dániával, Svédországgal, Görögországgal, Palesztinával és Olaszországgal.

Búzán kívül Németországba lóherét, lucernát, babot, borsót, lencsét és mákot exportáltak. A há-

ború kitörése után mondhatni Románia egész terményfeleslegét Németország vette fel. Szállítanak ezenkívül még tengerit is Németországba, de a tengeriexport csak most fog megindulni.

Rozsban a gyenge termés következtében egyrészt nem volt kínálat, másrészt a meglévő mennyiséget takarmányozási célra fordították.

Egész jelentős mennyiségben exportált Románia örleményeket, korpát és takarmánylisztet, valamint olajpogácsát.

A búza ára 480 leiben volt minimalizálva és az ár később 460—470 leire emelkedett. Egyes helyeken 480 leies árakat is elértek, sőt december 20-a után 500 leit kértek érte.

A rozs ára 300 leiről 400 leire emelkedett.

Az árpa 300 leiről 450 leire.

A zab 400-ról 500 leire.

A tengeri 420-ról 480 leire.

Uj tengerit jelenleg 360—370 leiert lehet vásárolni.

A mezőgazdasági kivitelben nem állott elő az a fellendülés, mint más cikkeknel. A belföldi árak

ugyanis a külföldiekhez viszonyítva minimális hasznot biztosítanak az exportörnek.

Teljesen visszafejlődött a mezőgazdasági termények vagon exportja

A vagonexport teljes visszaesésének oka azonban a devizaneheztségekben keresendő. A kormány kiadta az exportrendeletet, de végrehajtási utasítás csak december 7-én jelent meg. Eddig az időpontig tehát teljes bizonytalanság uralkodott az exportörök

frontján, akik nem voltak képesek az árkülönbségeket kiszámítani. Ha a jelenlegi exportrendszerben megfelelő gyakorlat fejlődik ki, tavasszal minden valószínűség szerint erőteljes kiviteli tevékenység várható. Természetesen ennek egyik előfeltétele a devizaértékesítés végleges tisztázása. Ebben az esetben ismét megindulna a vagonexport, ami egyes államokba történő szállításoknál igen előnyös. Nagymennyiségű bűzát és tengerit venne fel például Svájc.

Jelenleg egy német bizottság tárgyal Romániában, hogy a dunai szállítás megszüntetése folytán előállott új helyzet következtében, erőteljes vagonexport induljon Érmihályfalva, Biharpüspöki, Szalonta és Kürtös határállomásokon keresztül.

A vidéki kiviteli tevékenység, mint már említettük, szinte teljesen visszaesett. Egyik igen jelentős oka ennek hogy a bankok nem adnak hitelt és így nem áll megfelelő anyagi fedezet rendelkezésére. Más esztendőkhöz viszonyítva Bihar, Szatmár és Arad megyében a terménykivitel 75 százalékkal esett.

BALLAY SÁNDOR

Ujévi meglepetéseket
olcsón vásárolhat
Hans Gierling-nél
Nagyvárad, Parcul Traian 6.
hol nagy választékban talál
órákat, ékszert, porcellán, kristály és
alpakka tárgyakat.

Legszebb ajándék a jó könyv!

Lelki élet könyvei:

Bretano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	ára 120 Lei	Faber: <i>Ez nagy Szentség valóban</i>	165 "	Müller: <i>Legyetek tökéletesek II. kiad.</i>	35 "
Biró: <i>Jézus Szive és a kommunizmus</i>	27 "	Gálos: <i>Isten magányában</i>	240 "	Müller: <i>Jertek imádjuk</i>	42 "
Biró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	20 "	Gálos: <i>Isten magányában</i>	58 "	Noszlopi: <i>Világnézetek lélektana</i>	173 "
Beaudemenon: <i>Elmélkedések az evangéliumról I., II., III.</i>	600 "	Gálffy: <i>Istenjüti életünk</i>	186 "	Némethy: <i>A lélek Istennel való magányos beszélgetésének könyve</i>	58 "
Blázovich: <i>A legfőbb válság</i>	60 "	Gyeregy: <i>Uram nem vagyok méltó.</i>	60 "	Oberhammer: <i>Példák az életből</i>	190 "
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	105 "	Griger: <i>Krisztus helyett követségben</i>	60 "	Osztay: <i>Szabin testvér</i>	115 "
Bangha: <i>Örök élet igéi I., II., III., IV.</i>	390 "	Hynek: <i>Krisztus kihalála</i>	80 "	Plus: <i>A kereszt királyi útja</i>	95 "
Bangha: <i>Eucharisztia</i>	234 "	Horváth: <i>Tízperces szentbevédek</i>	85 "	Plus: <i>Égből szállott</i>	55 "
Brandstein: <i>Etika</i>	172 "	Hajdók: <i>Királyi élet, királyi vér</i>	90 "	Plus: <i>P. Petit hajója</i>	90 "
Berthe: <i>Jézus élete, füzve</i>	144 "	Horváth: <i>Életépítés</i>	65 "	Plus: <i>Papi elmélkedések</i>	216 "
Berthe: <i>Jézus élete, kötte</i>	215 "	Harsányi: <i>Nemportadó kezű király</i>	180 "	Petró: <i>A gyermekek korai szentáldozása</i>	105 "
Czapik: <i>Könyörülj rajtunk Uram</i>	45 "	Hounder: <i>Mester lábainál I., II., III.</i>	421 "	Plus: <i>Lumen Chiristi</i>	68 "
Csávossy: <i>Együtt a Mesterral</i>	115 "	Jámbor: <i>Örökméces</i>	55 "	Roothan: <i>Kövess engem</i>	25 "
Csávossy: <i>A nagy király nyomdokain</i>	235 "	Jámbor: <i>Szent Ignác víze</i>	7 "	Ráb: <i>Eucharisztikus példák</i>	65 "
Csávossy: <i>Örök igazságok</i>	235 "	Keekés: <i>A keresztény társadalmi élet alapelvei</i>	310 "	Schmiedt: <i>A megváltás szolgálói</i>	162 "
Csávossy: <i>Kereszt és feltámadás</i>	235 "	Korompay: <i>Örökélet érettségijén</i>	75 "	Schütz: <i>Eucharisztia</i>	137 "
Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i>	35 "	Karl: <i>Katolicizmus lényege</i>	108 "	Schütz: <i>Örség</i>	145 "
Csávossy: <i>A szeretet nagy titka</i>	110 "	Kempis: <i>Krisztus követése</i>	72 "	Schütz: <i>Örökkévalóság</i>	145 "
Csávossy: <i>A boldogság útja</i>	10 "	Kemenes: <i>Keresztény királyi papság</i>	145 "	Schütz: <i>Házasság</i>	110 "
Csávossy: <i>Szent József tisztelete</i>	10 "	Koepgen: <i>A szó hatalma</i>	105 "	Schütz: <i>Isten a történelemben</i>	130 "
Csávossy: <i>Ádventi elmélkedések</i>	60 "	Lemoyné: <i>Don Bosco élete I., II.</i>	470 "	Spiragó: <i>Felnőttetek katekizmusa I., II., III. füzve</i>	400 "
Csávossy: <i>Ujjászületés szentsége</i>	30 "	Lehodey: <i>Isten kezében</i>	120 "	Spiragó: <i>Felnőttetek katekizmusa I., II., III. kötte</i>	500 "
Csávossy: <i>Kis elmélkedések</i>	10 "	Lucas: <i>Tabernákulum jénében</i>	105 "	Spiragó: <i>A boldogságos Szűz</i>	120 "
Csávossy: <i>Az idők nagy jele</i>	15 "	László: <i>Jézus Szívének iskolájában</i>	30 "	Sík: <i>Zsoltároskönyv</i>	100 "
Chesterton: <i>Aquinoi Szent Tamás</i>	108 "	Láng: <i>A munka tudománya</i>	116 "	Szivos: <i>A ma diákja</i>	120 "
Dér: <i>Életforrás</i>	90 "	Marmion: <i>Krisztus a lélek élete</i>	180 "	Szivos: <i>Diáklelkigyakorlatok</i>	130 "
Dombi: <i>Isten szeretetéről</i>	30 "	Müller: <i>Példát aotom nektek</i>	130 "	Tanquerei: <i>Aszketika és misztika</i>	230 "
Dombi: <i>Kalauz</i>	35 "	Müller: <i>A kereszt diadala</i>	144 "	Tomka: <i>Három nap a Manrézában füzve</i>	130 "
Dederichs: <i>Szenteszédvázlatok</i>	72 "	Müller: <i>Harnatozzatok egkek</i>	130 "	Tomka: <i>Három nap a Manrézában kötte</i>	175 "
Drinck: <i>Szabadságot, munkát, kegyeret</i>	115 "	Magdics: <i>Hitelemzések I., II., III.</i>	460 "	Tomka: <i>Modern hitvédelmi kérdések</i>	112 "
Erdődi: <i>Szeretettel, szenvedéssel</i>	80 "	Megyesi: <i>Az isteni kegyelem anyja</i>	90 "	Turner: <i>Engedjétek hozzám!</i>	105 "
Erdődi: <i>Jézus nyomában</i>	115 "	Monin: <i>Szól az arsi szent</i>	90 "	Tóth: <i>Miatyánk</i>	280 "
Elekes: <i>Krisztust — kegyeret</i>	165 "	Molnár: <i>A szociális egyház az emberért</i>	110 "	Tóth: <i>Hiszek egy Istenben</i>	240 "
Evetovics: <i>Királyi törvény</i>	140 "	Magdics: <i>Krisztus világozása I., II.</i>	400 "	Tóth: <i>Hiszek Jézus Krisztusban</i>	240 "
Esser: <i>Negyedóra a szószekén I., II., III.</i>	270 "	Müller: <i>Ima és hivatás</i>	15 "	Tóth: <i>Krisztus király</i>	240 "
Eymard: <i>Isteni nagy Szentség</i>	30 "	Müller: <i>Szent bilincsek</i>	55 "	Tóth: <i>Tízparancsolat I., II.</i>	480 "
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	30 "	Meschler: <i>Készület a nagy lakomára</i>	72 "	Trikál: <i>Uj élet</i>	105 "
Fattinger: <i>Tanít az élet</i>	244 "	Mihelics: <i>Modern katolikus fejek</i>	173 "	Trikál: <i>Uj szellemiség</i>	100 "
		Mikos: <i>Quadragesimo anno gazdasági rendje</i>	145 "	Trikál: <i>Az új nemzedék lelkiisége</i>	72 "
		Müller: <i>A jó Isten</i>	65 "	Zsámár: <i>Az isteni jegyes</i>	40 "

Legalább 500 lei értékű rendelés után öt százalék. — legalább 1000 lei értékű rendelés esetén

tíz százalék kedvezmény december 5-től 1940 január 15-ig.